

Levéltári reprográfia Digitalizálás

Magyar Nemzeti Levéltár

Czikkely Tibor

Reprográfia

A másolatkészítés céljai:

- állományvédelem - az eredeti iratot kivonjuk a kutatóforgalomból
- gyűjteménybővülés - az eredeti iratot máshol őrzik
- biztonsági másolás - kölcsönzés esetén
- szolgáltatás - kutatói megrendelések teljesítése

Reprográfia

Másolatkészítési eljárások:

ANALÓG vagy DIGITÁLIS

EGYEDI vagy TÖMEGES

- mikrofilmezés - tömeges, analóg, fekete-fehér
irat (lap, kötet)
- fényképezés - egyedi, analóg v. digitális
oklevél, címer, pecsét
- digitalizálás (szkennelés) - tömeges, digitális
irat (lap, kötet), tervrajz, térkép, mikrofilm

A másolatkészítés fázisai

- Döntési fázis - másolatkészítési mód kiválasztása
(fotózás, mikrofilmezés, digitalizálás)
- Tervezés - reprográfiai felmérés (gépek kiválasztása)
- restaurálási igény
- Iratelőkészítés - jegyzékelés, számozás, fémkapcsok
eltávolítása, átcsomagolás,
elektronikus jegyzék készítése
- Restaurálás - a másolatkészítés igénye szerint
- Másolatkészítés - fotózás, mikrofilmezés, szkennelés
- Gyűjtemény-kezelés - másolatok őrzése, tárhely
- Gyűjtemény-feldolgozás - filmtár, informatika
- Szolgáltatás - kutatás, másolatok rendelése

Digitalizálás

- Digitalizálás során az irat (kép) egyes pontjainak (pixelek) optikai sajátosságait rögzítjük
- A fény elektromos mennyiségekké alakul, és az információnak megfelelő számértéket őrizzük
- Ezek az értékek sokszoros másolás esetén sem sérülnek (ellentétben az analóg technikákkal)
- A digitálisan rögzített képeket háttértárolókra, szerverekre, memóriakártyákra, stb. mentjük

Digitális állományok

- Kereshetőség:

A digitális állományokat az eredeti iratok jelzet-struktúráját és rendezettségi szintjét követve mentjük el, építjük fel.

- Fájlnev: **HU_MNL_OL_jelzet_kötet_oldal**

- Fájlformátum:

vesztességmenetes - TIFF
tömörített - JPG

Digitális fényképezés

Címerek

Erdélyi Kancellária
Királyi Könyvei

jelzet: B 18

fájlnév:

HU_MNL_OL_B_0018_13_009_arma

Digitális fényképezés

Középkori oklevél viaszpecséttel

jelzet: DL 13403

fájlnev:

HU_MNL_OL_DL_013403_orig_r_1(_2)

Digitális fényképezés

Pecsétek fényképezése:

- tárgyfelvételek
- egyedi beállítással
- egyedi megvilágítással
- írás láthatósága!

Tömeges digitalizálás

- Szkennererek:
 - síkágyas szkennerek
 - lapadagolós szkennerek
 - könyvszkennerek
 - térképszkenner
 - mikrofilm szkennerek
- nagy mennyiségű irat gyors szkennelése
- egyedi beállítások és utómunkálatok nélkül
- iratkímélő megoldások (állományvédelem)
- egyszerű kezelés
- színhű végeredmény (akkredittált kalibrációk)

Állományvédelem digitalizálás közben

- tiszta környezet (gép, asztalfelület, kéz)
- megfelelő méretű asztalfelület az iratok tárolására
- fényvédelem - csak a munka idejére csomagoljuk ki az iratokat
- irat ne maradjon a szkennertárgyasztalán
- a szkennertárgyasztalánál nagyobb méretű iratot segítséggel és körültekintően kell kezelni (térkép, tervrajz)

Mikrofilmek digitalizálása

analóg - digitális átmenet (másolatról másolat)

Az analóg és a digitális másolati állományok
előnyei, hátrányai

Az egyházi anyakönyvi mikrofilmek digitalizálásának
jelentősége; családfakutatás

A mikrofilmek digitalizálása:

- előkészítés
- szkennelés
- utómunkálatok (processzálas)
- publikáció (zárt hálózaton)

• Ajánlott irodalom:

Czikkelyné Nagy Erika: Levéltári reprográfia
módszertani kézikönyv

www.mnl.gov.hu \ mnl \ szkk \ digitalizalas